

Agencia Națională
a Funcționarilor Publici

Cât de neutră este funcția publică?

Ce cred cetățenii,
ce spun funcționarii publici

Sondaj IRSOP Market Research & Consulting

Ianuarie 2007

București

Cuprins

	Pagina
INTRODUCERE	3
I. CE CRED CETĂȚENII	4
1. E cunoscută noțiunea de funcționar public?	5
2. Funcționar și/sau membru de partid?	8
3. Cât de vulnerabili sunt funcționarii față de presiuni politice?	11
4. Ce criterii contează în recrutarea funcționarilor?	16
5. Cum poate fi întărită neutralitatea funcției publice?	20
6. Ce imagine publică are prefectul de județ?	22
II. CE SPUN FUNCȚIONARIII	26
1. Cât de răspândite sunt deciziile bazate pe criterii politice?	27
2. Cum pot fi apărați funcționarii de presiuni politice?	29
3. Cum poate fi îmbunătățită pregătirea funcționarilor?	31
III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	34

INTRODUCERE

Acest sondaj a fost realizat de IRSOP Market Research & Consulting în cadrul proiectului „**Observatorul instituției prefectului**”, proiect finanțat de **Uniunea Europeană** prin **Programul Phare 2004 – Consolidarea societății civile în România**”, coordonat de **Asociația de Asistență și Programe pentru Dezvoltare Durabilă – Agenda 21**, în parteneriat cu **Agencia Națională a Funcționarilor Publici**.

IRSOP a intervievat un eșantion de 500 cetățeni și 32 funcționari publici din Municipiul București și din județele Constanța, Iași, Harghita și Arad. Eșantionul este reprezentativ pentru fiecare din cele 5 regiuni și pentru întreaga populație adultă din județele incluse în sondaj. Mărimea eșantionului la nivelul fiecărei regiuni a fost circa 100 de persoane. Marja de eroare pe total eșantion este de maximum +/- 4,4%.

Funcționarii publici au fost intervievați în toate cele 5 județe.

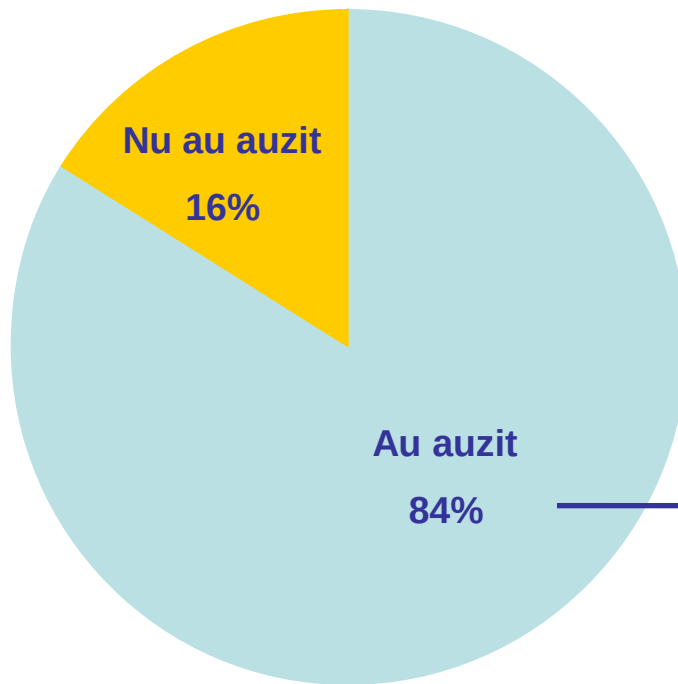
Sondajul a fost realizat în perioada 4-8 ianuarie 2007.

IRSOP este un institut privat și independent de cercetare de marketing și de opinie publică (www.irsop.ro).

I. CE CRED CETĂȚENII

1. E cunoscută noțiunea de funcționar public?

Câți au auzit de „funcționarul public”?

Baza 500

De ce cred că se numește „funcționar public”?

	%
Lucrează cu publicul	49
Servește interesul public	35
Lucrează în instituții de stat, publice	20
E plătit din bani publici	11
Altă interpretare	1
Nu știu	11

Baza 422

Interpretare

Notorietate mare, dar oamenii interpretează conceptul în conformitate cu semnificația cea mai comună a cuvintelor.

Ce grupuri sunt mai puțin familiarizate cu noțiunea de „funcționar public”?

	Nu au auzit de noțiune	Baza
	%	N
Total	16	500
Sex		
Bărbați	17	240
Femei	15	260
Vârstă		
18-34	14	171
35-54	23	148
55+	12	182
Educație		
Școală generală	11	162
Liceu	10	244
Facultate	4	93
Rezidență		
Rural	20	177
Urban	13	323
Regiuni		
București	10	97
Constanța	3	104
Iași	22	95
Harghita	24	104
Arad	19	100

Interpretare

Necunoașterea noțiunii e mai răspândită la persoanele cu educație mai scăzută și în grupul de vârstă medie 35-54 unde contactul cu funcționarii publici este probabil mai scăzut.

2. Funcționar și/sau membru de partid?

Ce cred cetățenii despre relația dintre funcționari și partide?

	Funcționarii ...	
	Sunt membri de partid?	Ar trebui să fie?
	%	%
Da	50	21
Unii da, unii nu	29	-
Nu	12	68
Nu știu	9	11
Total	100	100
Baza 500		

Interpretare

Clivaj mental puternic între impresia oamenilor că funcționarii sunt înrolați în partide și dorința lor ca ei să nu fie membri de partid.

Pe baza întrebărilor “În prezent, credeți că funcționarii publici sunt sau nu sunt membri în partidele politice?” și “Considerați că, pentru buna desfășurare a activității, funcționarii publici ar trebui să fie membri în partidele politice sau să nu fie membri ai partidelor politice?”

Cine consideră că funcționarii publici ...?

	Sunt membrii de partid	Ar trebui să fie	Baza
		%	N
Total	50	21	500
Sex			
Bărbați	55	19	240
Femei	45	23	260
Vârstă			
18-34	45	21	171
35-54	58	23	148
55+	48	19	182
Educație			
Școala generală	58	34	162
Liceu	47	17	244
Facultate	42	8	93
Rezidență			
Urban	51	19	323
Rural	47	24	177
Regiuni			
București	45	17	97
Constanța	56	19	104
Iași	56	25	95
Harghita	45	25	104
Arad	47	18	100

3. Cât de vulnerabili sunt funcționarii față de presiuni politice?

Politicienii au posibilități să influențeze deciziile funcționarilor publici?

Au posibilități ...	
	%
Mari	72
Mici	17
Nici o șansă	11
Total	100
Baza 500	

	Consideră că au posibilități mari	Baza
	%	N
Total	72	500
Sex		
Bărbați	77	240
Femei	67	260
Vârstă		
18-34	73	171
35-54	76	148
55+	67	182
Educație		
Școală generală	61	162
Liceu	76	244
Facultate	79	93
Rezidență		
Urban	78	323
Rural	61	177
Regiuni		
București	80	97
Constanța	78	104
Iași	79	95
Harghita	65	104
Arad	57	100

Interpretare

Domină clar opinia că funcționarii publici sunt la remorca politicienilor. Spre această convingere înclină mai puternic bărbații, persoanele educate, locuitorii urbani și cetățenii din București, Constanța și Iași.

Pe baza întrebării "Dacă politicienii de la putere vor să influențeze deciziile unor funcționari publici credeți că au șanse mari să-i influențeze, au șanse mici sau nu au nici o șansă?"

Cum cred oamenii că reacționează funcționarii publici la presiuni politice?

Consideră că funcționarii ...

	Pot să se opună presiunilor politice	Ridică glasul pentru a obiecta la presiuni	Au posibilitatea să se apere de presiuni
	%	%	%
Da	48	24	61
Nu	46	70	34
Nu știu			
Total	100	100	100
Baza 500			

Prin ce modalități?

	%
Să se adreseze justiției, legii	34
Să se adreseze șefilor ierarhici	11
Să refuze ceea ce i se cere/ Să fie corect/ Cinstit/ Profesionist/ Sincer	10
Să anunțe presa/ ziarele/ TV/ publicul	6
Să recurgă la cunoștințe, pile "care sa-l apere"	6
Să demisioneze	5
Să se adreseze Sindicatului Funcționarilor/ Colegilor săi	2
Nu știe/ Nu răspunde	35

Baza 306

Interpretare

Predomină sentimentul că funcționarii publici pot să reziste presiunilor politice, ar avea posibilitatea să o facă, dar nu o fac.

Cine are opinii sceptice legate de atitudinea funcționarilor față de presiuni politice?

	Consideră că funcționarii ...			Baza
	Nu pot să se opună la presiuni	Nu ridică glasul în fața presiunilor	Nu au mijloace de apărare	
	%	%	%	N
Total	46	70	34	500
Sex				
Bărbați	48	73	35	240
Femei	44	67	34	260
Vârstă				
18-34	44	73	32	171
35-54	44	67	31	148
55+	49	69	39	182
Educație				
Școală generală	46	62	31	162
Liceu	45	71	37	244
Facultate	46	80	34	93
Rezidență				
Urban	49	76	36	323
Rural	41	59	31	177
Regiuni				
București	44	77	34	97
Constanța	55	78	37	104
Iași	48	70	41	95
Harghita	37	49	29	104
Arad	45	74	32	100

Interpretare

Ușoară preponderență a persoanelor vârstnice care consideră că funcționarii nu au mijloace de apărare. Persoanele care cred cel mai puțin în curajul funcționarilor publici sunt persoanele cu educație superioară, locuitorii urbani și cetățenii din București și Constanța.

Cât de puternic e sindicatul funcționarilor publici pentru a-și proteja membrii de presiuni politice?

Sindicatul ...	%
Este destul de puternic	35
Nu are putere	33
Nu se amestecă	23
Nu știu	9
Total	100

56

Interpretare

Două treimi (65%) consideră în mod implicit că sindicatul este perfect inutil fiind lipsit de putere (35%), oportunist (23%) sau necunoscut (9%).

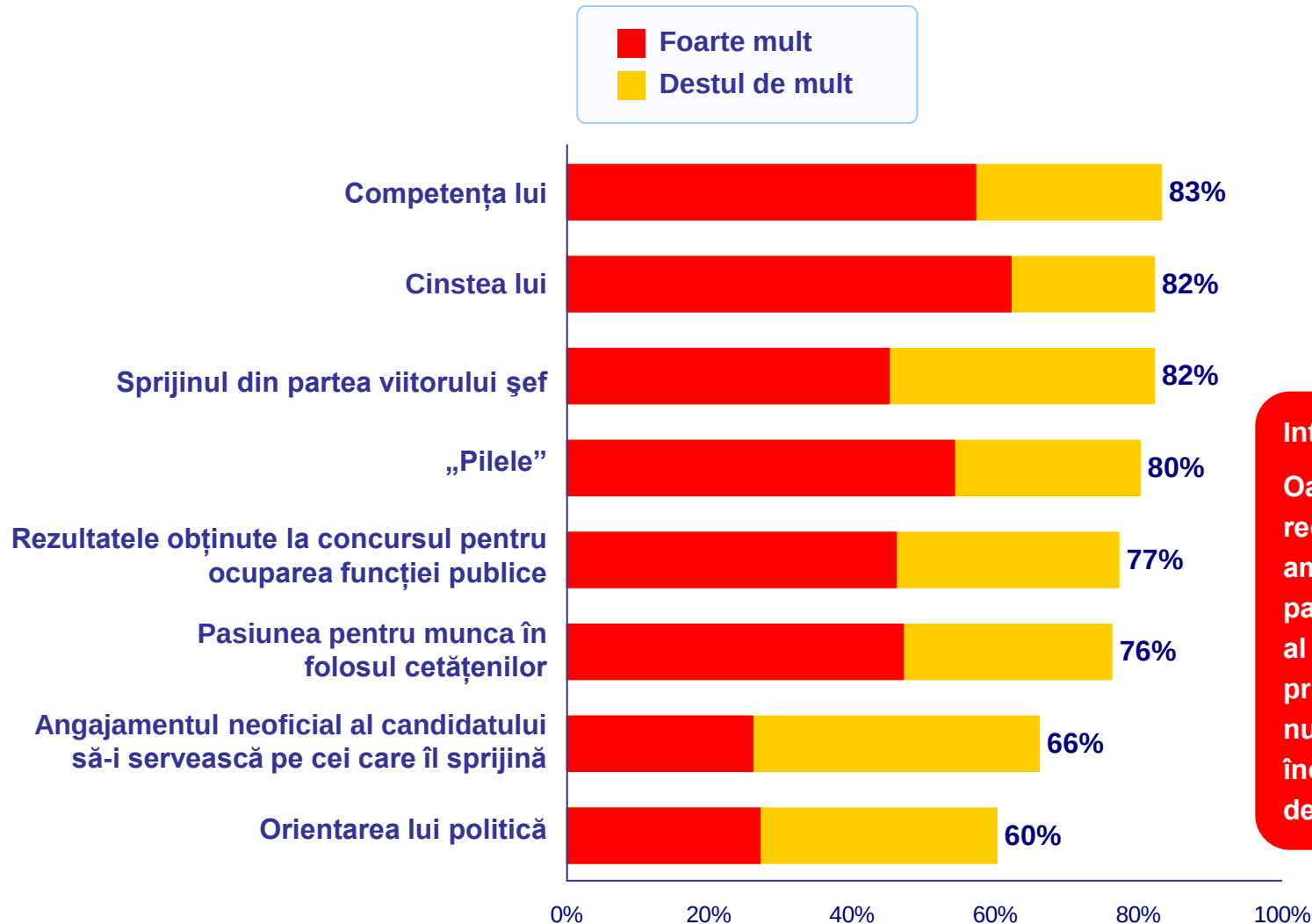
Cine sunt persoanele mai sceptice?

	%	Baza N
Total	56	500
Sex		
Bărbați	59	240
Femei	52	260
Vârstă		
18-34	58	171
35-54	46	148
55+	62	182
Educație		
Școală generală	52	162
Liceu	56	244
Facultate	62	93
Rezidență		
Urban	58	323
Rural	52	177
Regiuni		
București	61	97
Constanța	56	104
Iași	53	95
Harghita	50	104
Arad	60	100

Pe baza întrebării "Funcționarii publici au un sindicat. După părerea dvs., sindicatul este destul de puternic ca să-i protejeze pe funcționarii publici de presiuni politice sau credeți că sindicatul nu are putere suficientă să protejeze pe cineva, sau nu se amestecă în asemenea probleme?"

4. Ce criterii contează în recrutarea funcționarilor?

Cât de mult sau puțin intervin acești factori în recrutarea funcționarilor?

Interpretare

Oamenii consideră că recrutarea este bazată pe un amestec de criterii valorice și partizane. Dar numărul mare al celor care menționează practici de recrutare corupte nu favorizează dezvoltarea încrederii și respectului față de funcționarii publici.

Ce interese se află pe primul plan în activitatea funcționarilor publici?

	%
Interesele proprii	54
Interesele cetățenilor	42
Nu știu	4
Total	100

Interpretare

Impresia larg răspândită că funcționarii urmăresc în special propriile lor interese, creează o ruptură între funcția publică și cetățeni.

Unde sunt vocile mai critice?

	%	Baza N
Total	54	500
Sex		
Bărbați	56	240
Femei	53	260
Vârstă		
18-34	56	171
35-54	50	148
55+	57	182
Educație		
Școală generală	57	162
Liceu	51	244
Facultate	57	93
Rezidență		
Urban	54	323
Rural	55	177
Regiuni		
București	55	97
Constanța	56	104
Iași	56	95
Harghita	31	104
Arad	53	100

De ce cred cetățenii că interesele personale guvernează activitatea funcționarilor publici?

Au impresia că în recrutarea funcționarilor ...	Consideră că funcționarii urmăresc ...		Baza
	Interesele cetățenilor	Interesele proprii	N
	%	%	N
Competența			
Contează	44	52	414
Nu contează	30	69	70
Pilele			
Contează	39	57	398
Nu contează	58	39	90
Orientarea politică			
Contează	37	60	300
Nu contează	52	43	172
Cinstea			
Contează	45	51	412
Nu contează	25	73	78
Pasiunea pentru munca în folosul cetățenilor			
Contează	46	50	380
Nu contează	29	68	110
Rezultatele obținute la concursul pentru ocuparea funcției publice			
Contează	47	50	387
Nu contează	25	68	92
Sprijinul din partea viitorului șef			
Contează	41	55	409
Nu contează	44	54	70
Angajamentul neoficial al candidatului să servească pe cel care îl sprijină			
Contează	42	55	332
Nu contează	43	52	121

Interpretare

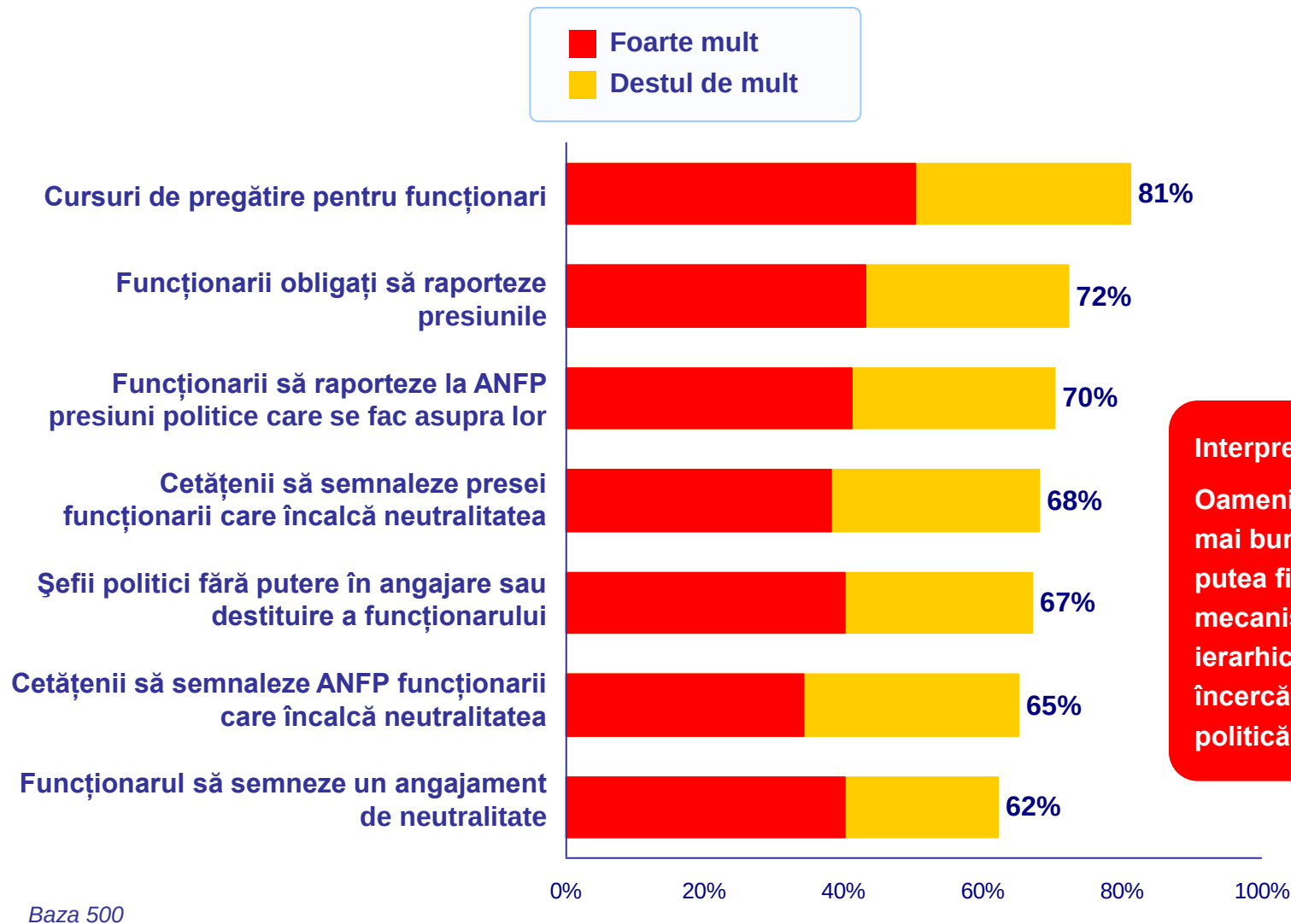
Percepția practicilor corupte în recrutarea funcționarilor alimentează convingerea că funcționarii ajunși în funcții se preocupă de propriile lor interese.

Cum se citește acest tabel.

Din 100 de persoane care spun că competența nu contează la recrutare, 69 consideră că funcționarii urmăresc propriile lor interese, iar 30 consideră că urmăresc interesele cetățenilor.

5. Cum poate fi întărită neutralitatea funcției publice?

Cât de mult contribuie aceste măsuri la eliminarea presiunilor politice?

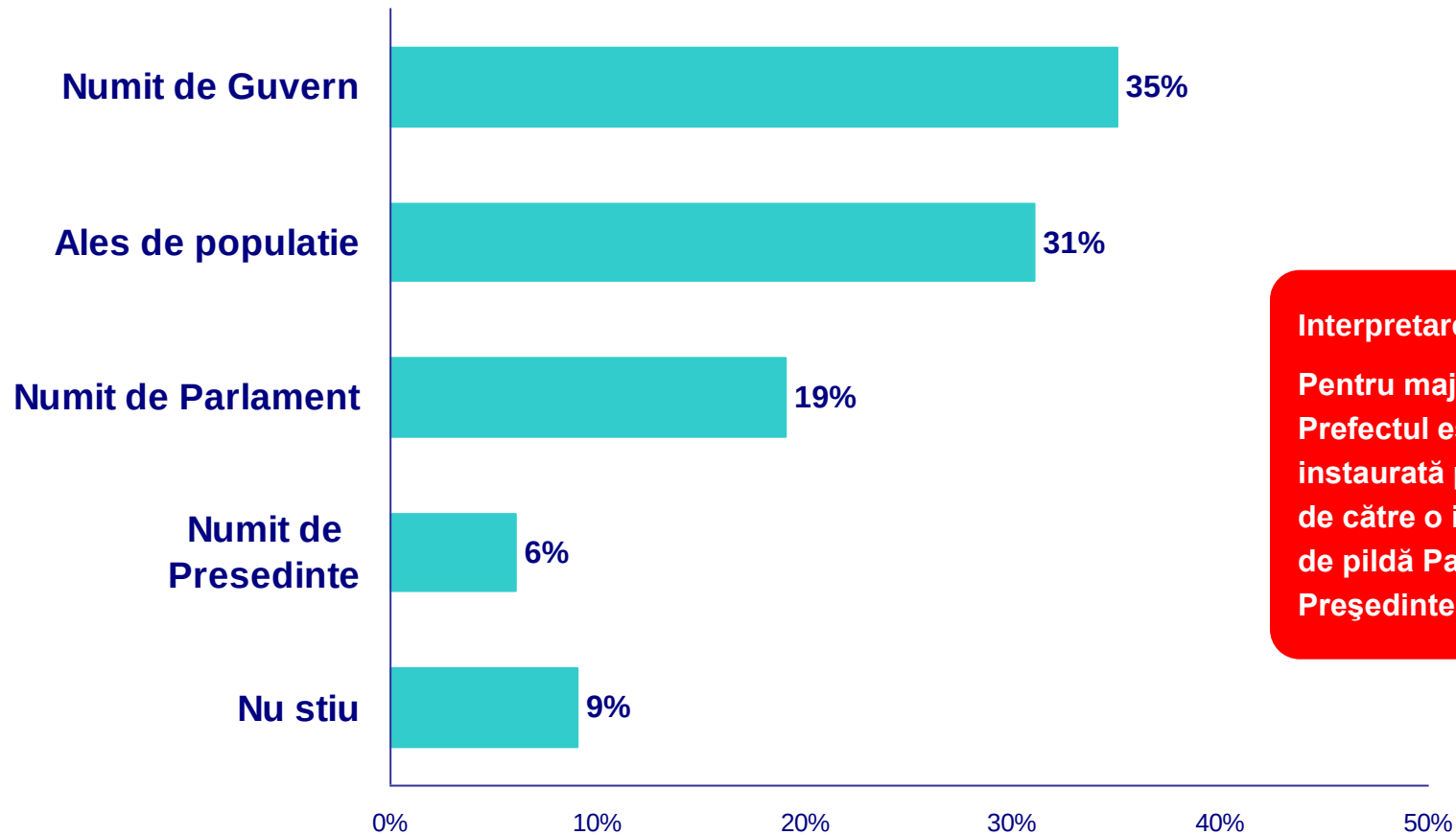

Interpretare

Oamenii cred că o pregătire mai bună a funcționarilor ar putea fi mai eficientă decât mecanisme de dezvoltare ierarhică sau publică a încercărilor de intimidare politică.

6. Ce imagine publică are Prefectul de județ?

Cum ajunge cineva în funcția de Prefect?

Interpretare

Pentru majoritatea cetățenilor, Prefectul este o figură politică instaurată prin vot popular sau de către o instituție politică ca de pildă Parlamentul sau Președintele țării.

Baza 500

Pe baza întrebării "După părerea dvs., Prefectul unui județ este ales de populație, numit de președintele țării, numit de Guvern sau numit de Parlament?"

În ce măsură Prefectul este văzut ca un apărător al neutralității funcției publice?

	Consideră că Prefectul ...		
	Ar avea posibilitatea să ia măsurile împotriva funcționarilor aserviți politic	Face parte dintr-o tabără politică	ia măsurile practice față de funcționarii aserviți politic
	%	%	%
Da	88	78	58
Nu	7	19	31
Nu știe	5	3	11
Total	100	100	100
Baza 500			

Interpretare

Oamenii cred că Prefectul ar avea posibilitatea să ia măsuri împotriva politizării funcției publice. Dar el însuși este văzut ca fiind membrul unei tabere politice și de aceea sunt mai puțini cei care cred că el ia măsuri efective împotriva funcționarilor aserviți politic.

Cine are o părere mai puțin favorabilă despre Prefect?

	Consideră că Prefectul e angajat politic	Baza
	%	N
Total	78	500
Sex		
Bărbați	80	240
Femei	76	260
Vârstă		
18-34	85	171
35-54	75	148
55+	74	182
Educație		
Școală generală	73	162
Liceu	80	244
Facultate	82	93
Rezidență		
Urban	82	323
Rural	70	177
Regiuni		
București	88	97
Constanța	89	104
Iași	79	95
Harghita	56	104
Arad	77	100

II. CE SPUN FUNCȚIONARII

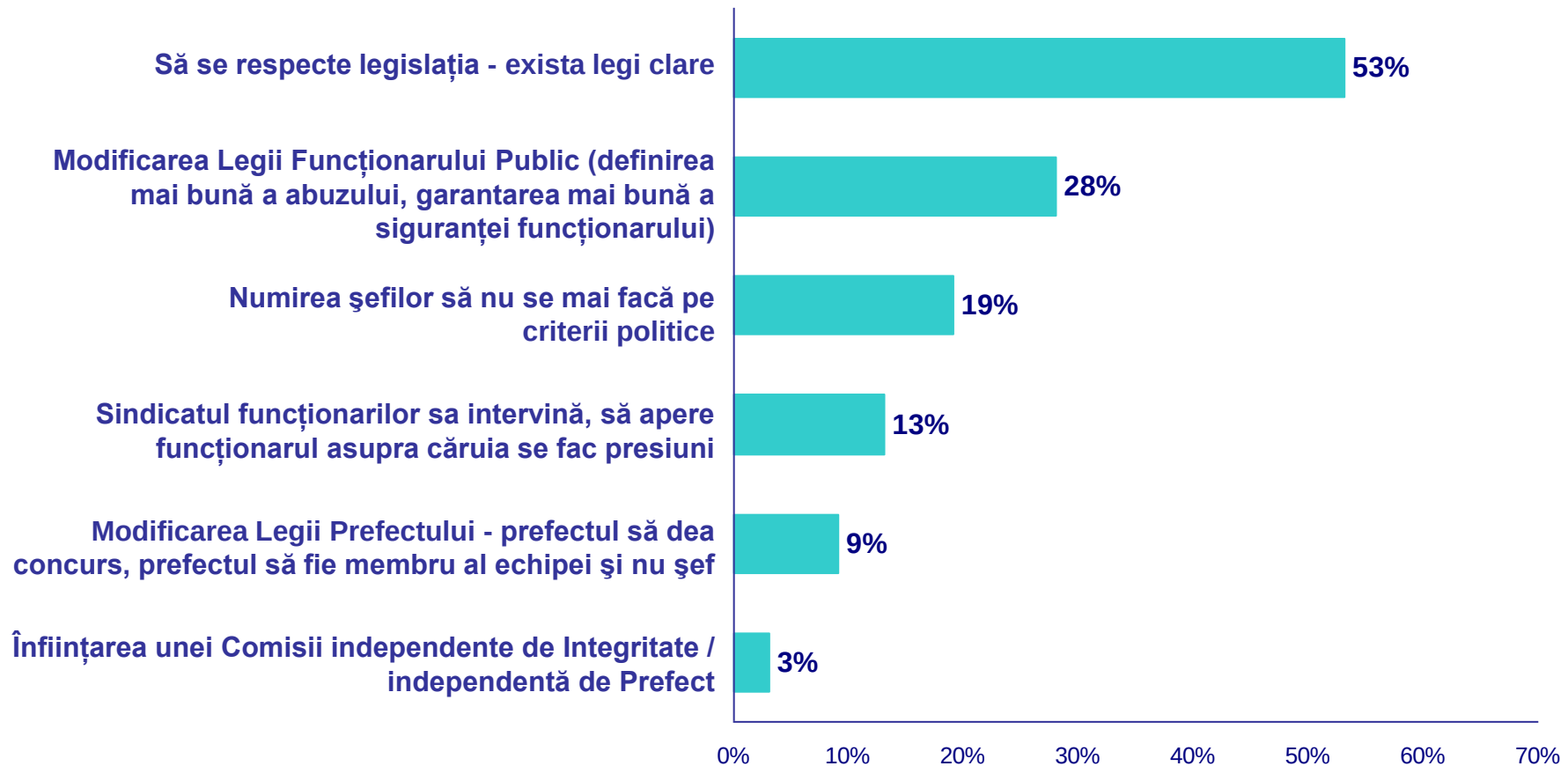
1. Cât de răspândite sunt deciziile bazate pe criterii politice?

Ce experiențe au avut funcționarii?

	Consideră că în instituția în care lucrează ...		
	Se iau decizii pe criterii politice	S-au exercitat presiuni politice asupra lor	Au posibilitatea să respingă presiuni politice, fără a avea neplăceri
	%	%	%
Da	35	16	63
Nu	56	84	25
Nu știe	9	0	12
Total	100	100	100
Baza 32			

2. Cum pot fi apărați funcționarii de presiuni politice?

Ce propun funcționarii pentru eliminarea presiunilor politice?

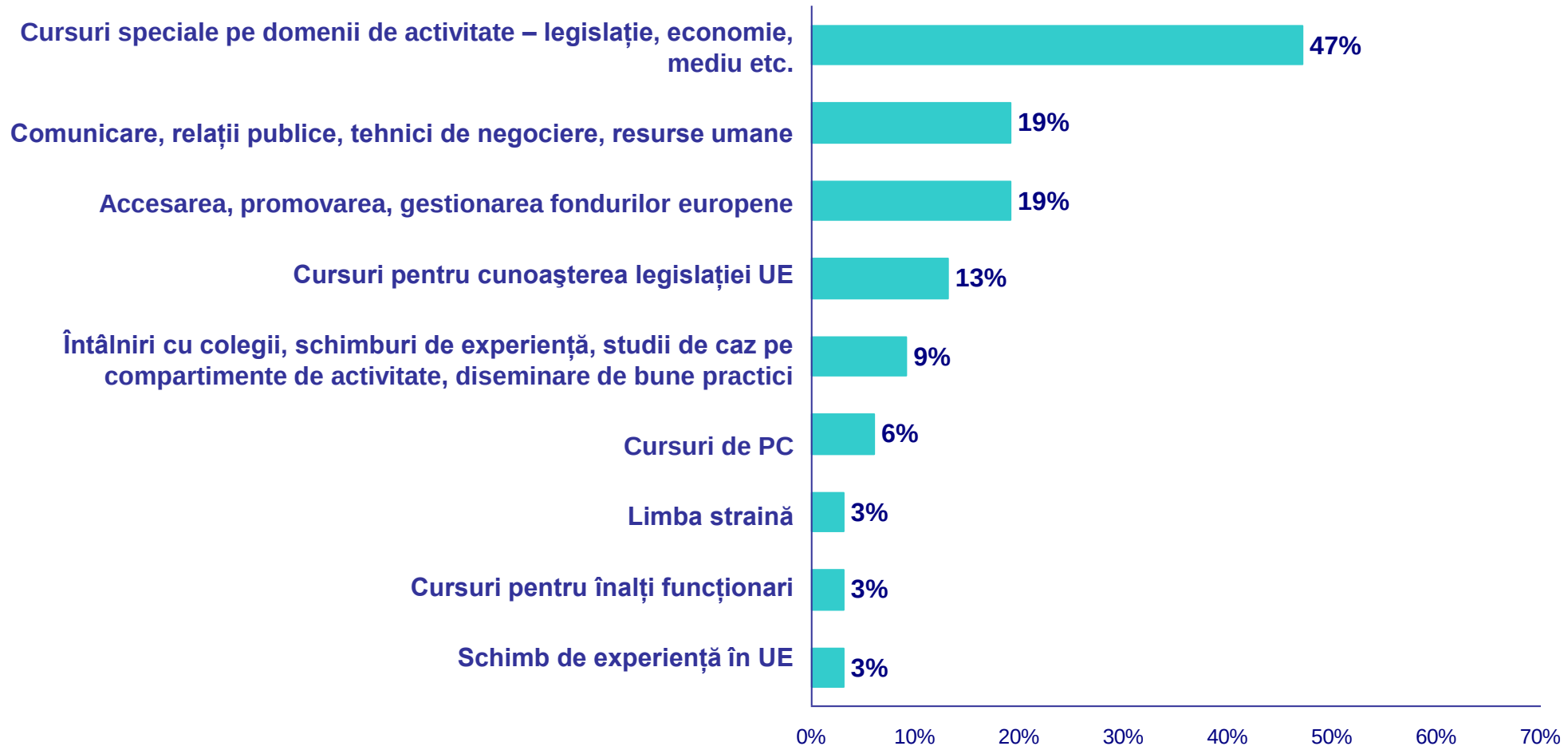

Baza 32

Pe baza întrebării "Ce ar trebui făcut pentru ca funcționarul public să fie apărut de eventuale presiuni care se fac asupra lui din motive politice?"

3. Cum poate fi îmbunătățită pregătirea funcționarilor?

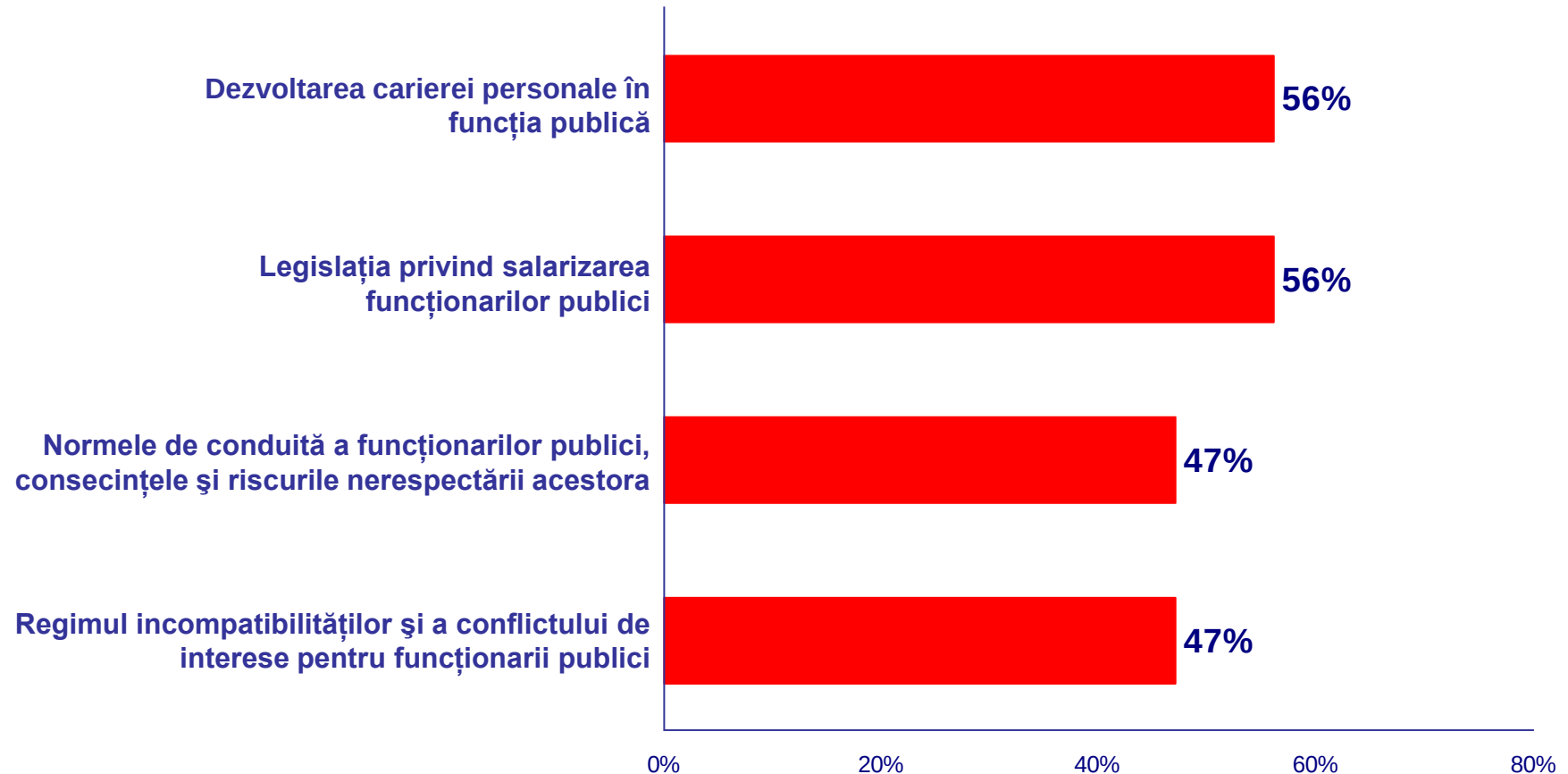
Ce informații și cunoștințe își doresc funcționarii?

Baza 32

Pe baza întrebării "Pentru perfecționarea pregătirii dvs. profesionale, ce fel de cunoștințe v-ar fi cel mai utile?"

Ce teme sunt considerate foarte utile pentru pregătirea profesională?

Baza 32

Pe baza întrebării "Vă citesc câteva teme și vă rog să-mi spuneți pentru fiecare temă, cât de utilă v-ar fi pentru perfecționarea pregătirii dvs. profesionale?"

III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Concluzii

I. Ce cred cetățenii ?

- Oamenii nu cunosc sensul real al noțiunii de funcționar public. Deși 8 din 10 spun că au întâlnit expresia (84%), majoritatea consideră că funcționarul public se numește așa pentru că “lucrează cu publicul” (49%), “lucrează în instituții de stat” (20%) sau “e plătit din bani publici” (11%)
- Jumătate dintre cetățeni (50%) cred că funcționarii sunt înrolați în partide politice, dar două treimi (68%) ar dori ca ei să nu fie membri de partid.
- Domină clar opinia că funcționarii publici sunt la remorca politicienilor. Șapte din zece consideră că politicienii au posibilități mari (72%) să influențeze deciziile funcționarilor.
- Bărbații, persoanele cu educație superioară, locuitorii urbani și cetățenii din București, Constanța și Iași înclină să creadă într-o măsură mai mare în puterea politicienilor de a dicta funcționarilor deciziile pe care trebuie să le adopte.
- Opinia despre cât de independenți sunt funcționarii față de politicieni este divizată. Circa jumătate din public (48%) consideră că funcționarii au, iar jumătate (46%) că nu au forța să se opună presiunilor politice.
- Și totuși, aproape două treimi (61%) cred că funcționarii publici ar avea la dispoziție mijloace prin care se pot apăra de imixtiuni politice. Cetățenii se gândesc în primul rând la mijloace juridice (34%) și posibilitatea funcționarului de a se opune prin calități morale (10%).
- Când sunt întrebați despre curajul funcționarilor, 70% dintre cetățeni consideră că, în realitate, funcționarii nu îndrăznesc să ridice glasul pentru a obiecta la presiuni politice.

- Persoanele care cred cel mai puțin în curajul funcționarilor de a se opune presiunilor politice au, de regulă, o educație superioară, locuiesc în orașe, sunt ceva mai tineri și provin din București și Constanța.
- Publicul crede că Sindicatele reprezentative ale funcționarilor publici nu au forța să apere membri de presiuni politice. Mai mult de jumătate (56%) consideră că Sindicatele fie nu au putere (33%), fie nu se amestecă (23%) atunci când funcționarii sunt dirijați politic. Unul din zece (9%) nu știe ce să creadă.
- Oamenii cred că funcționarii publici sunt recrutați pe bază de competență (83%), cinste (82%), dar și “cu sprijin” de la viitorul șef (82%) sau prin decizii clare de favoritism (80%).
- Predomină opinia că funcționarii aflați în funcții publice sunt mai preocupați de interesele lor personale (54%) decât de interesele cetățenilor. Totuși, 42% consideră că funcționarii pun interesele cetățenilor deasupra celor proprii.
- Persoanele care consideră că există corupție în recrutarea funcționarilor sunt mai înclinate să creadă că funcționarii ajunși în funcții își urmăresc propriile lor interese.
- Oamenii cred că o pregătire mai bună a funcționarilor ar putea avea contribuția cea mai mare la întărirea neutralității funcției publice (81%). Mulți cred însă că încurajarea funcționarilor să raporteze presiunile politice, în general (72%), la ANFP (70%) sau în presă (68%) pot juca un rol important.
- Despre Prefectul de județ, majoritatea publicului crede că este ales de populație (31%), numit de Parlament (19%) sau de Președinte (6%). Numai o treime (35%) știe că e numit de Guvern.
- În opinia cetățenilor, Prefectul are posibilitatea să ia măsuri împotriva intruziunilor politice (88%). Dar numai circa jumătate (58%) cred că ia măsuri efective în practică, probabil pentru că majoritatea (78%) sunt convingși că Prefectul face parte dintr-o tabără politică

II. Ce spun funcționarii

- O treime (35%) admit că în instituția în care lucrează se iau decizii pe criterii politice.
- Unul din patru consideră că ar avea neplăceri dacă ar respinge influențele politice (25%).
- Predomină opinia că aplicarea legilor existente este suficientă pentru eliminarea presiunilor politice asupra funcției publice (53%). Dar circa un sfert (28%) ar dori să se modifice Legea privind Statutul Funcționarilor Publici, în sensul definirii mai clare a abuzului și garantarea mai bună a siguranței/protecției funcționarului.
- Pentru pregătirea lor profesională, funcționarii își doresc în special cursuri pe domenii de activitate (47%), cunoștințe de comunicare, PR, negociere, HR (19%) și informații despre UE, îndeosebi în materie de fonduri și legislație generală (32%).
- Când sunt încurajați să opteze pentru diferite teme de pregătire profesională, funcționarii preferă teme care îi ajută să înțeleagă mai bine posibilitățile de dezvoltare a propriei lor cariere profesionale (56%) și a bunăstării personale. (56%).

Recomandări

1. Evaluarea oportunității modificării Legii privind Statutul Funcționarilor Publici pentru precizarea mai clară a abuzurilor și garantarea siguranței/protecției funcționarilor.
2. Realizarea unei campanii de comunicare pentru promovarea statutului funcționarilor publici în ochii cetățenilor. Campania ar trebui să urmărească aceste obiective:
 - (a) Asigurarea înțelegerii corecte a noțiunii de funcționar public
 - (b) Comunicarea valorilor serviciului public
 - (c) Schimbarea percepțiilor negative față de funcționarul public
 - (d) Stimularea participării cetățenilor și a interacțiunii lor cu funcția publică
3. Dezvoltarea programelor speciale de pregătire a funcționarilor publici cu accent pe competență în domeniile pe care le acoperă. Următoarele teme sunt recomandabile:
 - (a) Cursuri aprofundate pe domenii de activitate – legislație, economie, mediu, probleme sociale
 - (b) Tehnici de comunicare, negociere și PR
 - (c) Resurse umane
 - (d) Legislația UE
 - (e) Accesarea și gestionarea fondurilor UE
 - (f) Oportunități și posibilități de realizare personală în cariera de funcționar public

4. Deschiderea unor canale de comunicație între ANFP și cetățeni
 5. Afișarea în sediile instituțiilor publice care lucrează cu cetățenii a unor bannere care să afirme imparțialitatea politică a instituției și a funcționarilor
 6. Transmiterea către presă a rezultatelor tuturor controalelor efectuate de ANFP în județe.
 7. Transmiterea către presă a abaterilor și încălcărilor dispozițiilor legale privind:
 - (a) Avizarea funcțiilor publice și numirea în funcțiile publice
 - (b) Regimul juridic al incompatibilităților și conflictului de interese
 - (c) Organizarea și desfășurarea concursurilor pentru ocuparea funcțiilor publice
- Creșterea transparenței concursurilor pentru ocuparea funcțiilor publice de conducere și execuție. Transmiterea către presă a rezultatelor acestor concursuri.